

nezákonný postup mohl před soudem jednati. V souzené věci byly žaloba i obsílka na den 26. července 1935, — což soud dovolací podle § 509, odst. 3, c. ř. s. a § 35, odst. 2, zák. č. 131/1921 Sb. z. a n. dal výsledkem Arnošta E. vyšetřiti a má za zjištěno, — obvyklou obchodní poštou zaslány pražské úřadovně žalované firmy ve sběrné zásilce, není však osvědčeno, kdy a komu byly tam doručeny a zdali tudíž byla žalované firmě dána včas možnost jednati před soudem. Nebezpečí postupu při zasílání žaloby a obsílky do Prahy nejde na vrub žalované firmy, když byl postup při doručování soudní zásilky již od prvopočátku nezákonným, takže nenabyla oprávněnými osobami vůbec vědomosti o ní a tudíž se ani nemohla postarati o to, aby něco o jejím zastoupení u soudu bylo zařízeno. Proto je tu zmatečnost podle § 477 č. 4 c. ř. s.

Čís. 16695.

Vliv zcizení majetku, nabytého jednáním odporovatelným podle odpůrčího řádu, na obsah odpůrčího nároku.

Jestliže již v době podání odpůrčí žaloby a před povolením poznámky této žaloby byly nemovitosti získané odporovatelným jednáním připsány jiné osoby, nepomíjí tím sice odporovatelnost právního jednání, avšak odporující věřitel jest oprávněn domáhati se jen peněžité náhrady.

Podle odpůrčího řádu lze právnímu jednání sjednanému na oko (§ 916 obč. zák.) odporovati jen za podmínek odporovatelnosti vytčených v §§ 2, 3 a 4 odp. ř.

Osobou blízkou ve smyslu § 5 odp. ř. jest i bratr zemřelé manželky dlužníkovy.

(Rozh. ze dne 8. února 1938, Rv II 42/37.)

Kupní smlouvou ze dne 4. února 1932 prodali žalovaní manželé František a Štěpánka B. společně žalovaným P. Františku K. a Dr. P. Bartoloměji K., bratrům zemřelé první manželky žalovaného Františka B., svoji ideální polovici domku č. 90 ve V. a pozemky ve vložce č. 259 a žalovaný František B. mimo to celý pozemek ve vložce č. 281 ve V. do rovnodílného spoluvlastnictví za 20.000 Kč a kromtoho si prodávající vymínili pro sebe na odprodané polovici domku bezplatné, doživotní užívání jedné světnice a kuchyně, jednoho chléva a v menším chlévě oddělení pro vepřový dobytek, dále společné užívání dvoru a studny, k všem vymíněným místnostem a místům volný příchod a odchod, příjezd a odjezd a konečně doživotní a bezplatné užívání odprodané polovice pozemků. Podle řečené kupní smlouvy bylo pak vloženo na uvedené nemovitosti vlastnické právo pro žalované P. Františka K. a Dr. P. Bartoloměje K. a shora uvedené služebnosti užívání ve prospěch žalovaných manželů Františka a Štěpánky B. Proti žalobě, již se žalobce proti žalovaným manželům Františku a Štěpánce B. pro nedobytnou vy-

konatelnou pohledávku 16.762 Kč 80 h s přísl. domáhal na všech čtyřech žalovaných, aby byla kupní smlouva prohlášena za neúčinnou a žalovaní uznáni povinnými, aby žalobce pro vykonatelnou pohledávku mohl vésti exekuci na dotčené nemovitosti, namítali žalovaní bratři K-ové mimo jiné nedostatek pasivního oprávnění k žalobě co do pozemku ve vl. č. 281, ježto se podle listiny o knihovním pořádku ze dne 6. prosince 1933, č. d. 5237/33 vzdali svého vlastnictví k jedné ideální polovici pozemku zapsaného ve vložce 281 ve V. a svolili k vkladu vlastnického práva na tuto polovici ve prospěch nezletilých dětí B., takže v době podání odpůrcí žaloby byli knihovními vlastníky onoho pozemku již jmenované děti B-ovy, jednak že nebyli věřitelé spolužalovaných manželů B-ových zřízení služebnosti užívání poškození, ježto se užívání nestalo na jejich újmu, že kupní cena 20.000 Kč odpovídá skutečné hodnotě koupených nemovitostí a že došlo k jejich převodu jen proto, aby mohl býti zaplacen dluh spolužalovaných manželů B-ových u Spolitelního a záložního spolku v M. a aby tak po případě byl zachován majetek pro děti zemřelé sestry žalovaných bratří K-ových, a konečně že o jiných dluzích B-ových nevěděli.

Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Nižší soudy správně rozhodly, že žalobu, pokud se domáhá výroku, že dovolatel jest oprávněn vésti exekuci na pozemek č. kat. 386/2, zapsaný ve vložce č. 281 kat. území V., k vymožení své vykonatelné pohledávky za manžely B-ovými, bylo zamítnouti již proto, že dotčená nemovitost v době podání žaloby a před povolením poznámky odpůrcí žaloby byla knihovně připsána nezletilým dětem Františce, Marii a Oldřichu B-ovým, nikoliv žalovaným bratřím K-ovým. Podle ustanovení exekučního řádu o exekuci na nemovitosti (§§ 87, 98, 133 č. 1 ex. ř.) může na nemovitosti, které jsou zapsány ve veřejné knize, býti povolena exekuce k vymožení peněžité pohledávky jen, je-li nemovitost v knihovním vlastnictví toho, proti němuž má býti exekuce vedena. Proto stačí, že nemovitost č. kat. 386/2 byla v době podání žaloby knihovně zcela připsána dětem B-ovým, a nezáleží na tom, že a jakým způsobem bylo provedeno hmotné odevzdání uvedeného pozemku na děti B-ový, a kdy se ujaly držby onoho pozemku. Okolnost tvrzená žalobcem teprve k dovolání, že manželé B-ovi i bratři K-ovi mohou prý se stále ještě proti dětem B-ovým domáhati nějakého — blíže nedoloženého — nároku na pozemek č. 386/2, jest novotou, k níž nelze přihlížeti. Jest ovšem správné, že podle § 12, odst. 1, odp. ř. zůstává k odpůrcí žalobě pasivně oprávněn každý, kdo nabytí ze jmění dlužníka odporovatelným jednáním majetkové části. Převedl-li nabyvatel dále majetek získaný z dlužníkovy jmění, nepomině tím odporovatelnost právního jednání, kterým onoho majetku od dlužníka nabytí, ale změ-

ňuje se obsah odpůrčího nároku. Podle § 14 odp. ř. může věřitel, který se pokládá za zkrácena zcizením nemovitého majetku dlužníka, to, co odporovatelným jednáním z dlužníkovu jmění bylo zcizeno, pro sebe požadovati potud, pokud tak je třeba k jeho uspokojení, není-li to možné, má mu odpůrce dáti náhradu. Plnění, které by nepřesahovalo účel vytčený v § 14 odp. ř., může záležitosti při zcizení nemovitosti v tom, že nabyvatel věci musí dopustiti, aby věřitel vedl exekuci na tuto věc tak, jako by nebyla zcizena. Zcizil-li však odpůrce zatím věc dále, stalo se ono plnění nemožným, ježto k vedení takové exekuce bylo by potřebí svolení právního nástupce odpůrcova, a proto může se věřitel na odpůrci podle § 14 odp. ř. domáhati již jen plnění uvedeného na druhém místě, t. j. náhrady interesse. Ustanovení § 14 odp. ř. upravuje, jak plyne z jeho srovnání s předcházejícím ustanovením § 13 odp. ř., obsah odpůrčího nároku, jehož se věřitel může domáhati žalobou. Proto musí odporující věřitel změněnému stavu věci přizpůsobiti i odpůrčí žalobu.

Dovolání jest i v příčině ostatních nemovitostí bezdůvodné. K odporovatelnosti podle odpůrčího řádu nestačí, že právní jednání, jak bylo na venek projeveno, neodpovídá ve všech částech skutečné vůli smluvců. Odpůrčí řád, jenž uvádí výhradně odpůrčí důvody, nemá zvláštní ustanovení o právních jednáních na oko. Proto je právní jednání na oko — jako každé jiné právní jednání — odporovatelné jen tehdy, je-li jím naplněna některá ze skutkových podstat uvedených v odpůrčím řádě jako důvod odporovatelnosti. Vyžaduje se tedy, aby jednání na oko samo o sobě, nebo je-li jím zakryto jiné právní jednání, aby toto zakryté právní jednání bylo jednáním bezplatným (§ 4 odp. ř.) nebo mrháním majetku (§ 3 odp. ř.) nebo dlužníkem ujednáno v úmyslu zkrátiti věřitele (§ 2 odp. ř.) a aby takové zkrácení také skutečně nastalo. Podle stálé judikтуры nejvyššího soudu je tomu tak jen tehdy, je-li neúčinnost právního jednání způsobilé přivoditi buď úplné, nebo i jen částečné uspokojení odporujícího věřitele, aneb je alespoň ulehčiti neb uspíšiti (rozh. č. 10965, 12148, 12157 Sb. n. s.). Dovolání uplatňuje, že podle písemné smlouvy o prodeji sporných nemovitostí byla kupní cena 20.000 Kč, stanovená za nemovitosti s inventářem, vyplacena manželům B-ovým hotově před podpisem smlouvy, kdežto ve skutečnosti byla prý kupní cena stanovena jen za nemovitosti — inventář byl prý prodán a zaplacen již dříve — a byla vyplacena teprve po podpisu smlouvy, a to nikoliv manželům B-ovým, nýbrž reifeisence v M. na úhradu její pohledávky za manžely B-ovými. Avšak tu jde jen o nepřesnost písemné kupní smlouvy, které o sobě nezakládají její odporovatelnost podle odpůrčího řádu. I kdyby nesprávným údajem o výši a výplatě kupní ceny byl sledován úmysl zkrátiti věřitele manželů B-ových, je zřejmé, že takový účinek z něho ani nastati nemohl. I když se totiž vychází z pravé vůle smluvců, jak stanoví druhá věta prvního odstavce § 916 obč. zák., zůstává právní jednání smlouvou kupní o sporných nemovitostech, opravňující kupitele požadovati knihovní převod

vlastnictví k nim, a proto se nemůže dovolatel jen pro uvedené nepřesnosti kupní smlouvy domáhati exekuce na sporné nemovitosti jako by nebyly vůbec zcizeny. Vývody dovolání, že žalovaní K-ovi koupili sporné nemovitosti jen proto, aby je mohli odevzdati dětem B-ovým, nevyvracejí, nýbrž jen potvrzují, že žalovaní zamýšleli skutečný převod sporných nemovitostí, ježto vysvětlují pohnutku jednání smluvců, a tato pohnutka svědčí právě o vůli smluvců vlastnictví skutečně převést na žalované K-ovy, aby je mohli darovati dětem B-ovým, až se jim tak zlíbí. Úmysl žalovaných K-ových snad tak učiniti, neznamena ještě, že šlo na jejich straně jen o fiduciární převzetí, jak dovolání míní. O tom by bylo možno mluvit jen, kdyby se bratři K-ovi byli mezi sebou zavázali, odevzdati nemovitosti dětem B-ovým, což však dovolání ani netvrdí. Avšak na tom ani nezáleží, ježto taková výhrada je jen ve prospěch dětí B-ových, nikoliv manželů B-ových, mohl by býti na újmu jen věřitelům dětí B-ových, ale nikoliv věřitelům manželů B-ových. Újma naposledy dotčených věřitelů je v tom, že manželé B-ovi sporné nemovitosti vůbec zcizili a tím je z jejich exekučního zásahu odňali. Proto by odpůřčí žaloba dovolatelova mohla míti úspěch jen tehdy, kdyby toto zcizení samo bylo odporovatelné, k tomu však nestačí ujednání žalovaných, že bratři K-ovi nemovitosti, jež koupili, mají odevzdati dětem B-ovým. Dovolání uplatňuje též marně, že bratři K-ovi byli při ujednání kupní smlouvy v domnění, že převzatý dluh činí jen 22.000 Kč, a že teprve dodatečně zvěděli, že činí ve skutečnosti kolem 29.000 Kč. Podle zjištění nižších soudů nemůže býti pochybno, že podle úmyslu smluvců měli žalovaní K-ovi za převod sporných nemovitostí zaplatiti celý dluh žalovaných B-ových u řečené reifeisenky, jak žalovaný František K. již v prosinci 1931 zástupci oné reifeisenky Františku M. slíbil. Nebylo ani popřeno, že žalovaní K-ovi reifeisence onen dluh zcela zaplatili. Předpokládali-li žalovaní K-ovi, že převzatý dluh činí jen 22.000 Kč, jde o omyl v jejich neprospěch a nemohou z toho odvozovati neplatnost převzetí dluhu ani žalovaní B-ovi, ani jejich věřitelé, jestliže žalovaní na převzetí dluhu přes to setrvali a podle toho dluh také zaplatili, čímž uznali nejen trvání, nýbrž i výši závazku plynoucí z kupní smlouvy. Žalovaní K-ovi zaplatili tudíž za koupené nemovitosti hotově nikoliv jen 18.000 neb 20.000 Kč, jak uvedeno v písemné kupní smlouvě, nýbrž kolem 29.000 Kč. Ježto mimo to vyhradili v kupní smlouvě žalovaným právo výměny v hodnotě 14.125 Kč, je zřejmé, že žalovaní K-ovi koupené nemovitosti, jejichž hodnota byla znalci zjištěna částkou 24.750 Kč, daleko přeplatili a že není tudíž oprávněna námitka dovolatele, že žalovaní K-ovi nabyli sporných nemovitostí zcela nebo částečně bezúplatně (§ 4 č. 1 odp. ř.), ani jeho námitka, že na straně žalovaných B-ových šlo o mrhání majetkem (§ 3 odp. ř.). Z toho, že žalovaným B-ovým na výměně nezáleželo a o ni také nežádali, naopak žalovaní K-ovi jim ji při vyjednávání o kupní smlouvě dobrovolně nabídli a oni nabídku přijali, neplyne ještě, že výměna byla dána žalovaným B-ovým bezúplatně. Ježto se uvedená nabídka a její přijetí staly za vyjednávání o kupní smlouvě a v sou-

vislosti s ní, lze hleděti jen ke konečnému výsledku tohoto vyjednávání, podle něhož zřízení výměnku bylo částí úplaty za postoupení sporných nemovitostí.

S vývody dovolání, že dluh manželů B-ových, převzatý bratry K-ovými, nebyl ještě splatný a že tudíž nešlo o zaplacení splatné pohledávky, jemuž podle judikatury nejvyššího soudu lze mimo konkurs odporovati jen, bylo-li umožněno pletichami, netřeba se obírat, ježto v souzené věci se neodporuje zaplacení dluhu proti zaplacenému věřiteli, jak má na mysli vzpomenutá judikatura, nýbrž prodeji nemovitosti dlužníkem proti jejich kupiteli (srov. rozh. č. 3290 Sb. n. s.). Tvrzení dovolatele, že si žalovaní K-ovi kupní smlouvou ze dne 4. února 1932 uhradili jen svůj regresní nárok proti žalovaným B-ovým z důvodu záruky za jejich dluh, je vyvráceno zjištěním, na něž dovolání samo na jiném místě poukazuje, že František K. Františku M-ovi v prosinci 1931 toliko řekl, že p ř e v e z m e dluh, převezme-li nemovitost.

Ježto je nesporno, že žalovaní K-ovi jsou bratry zemřelé manželky žalovaného Františka B., jsou podle § 5 odp. ř. osobami blízkými nejen v poměru k žalovanému Františku B-ovi, ale i k jeho druhé manželce, žalované Štěpánce B-ové, poněvadž podle § 5 odp. ř. stačí sešvakření s manželem. Jak již první soud správně rozhodl, tento poměr úmrtím sestry žalovaných K-ových nezanikl. Nelze proto souhlasiti s odvolacím soudem, pokud v důvodech svého rozsudku zdůrazňuje, že je pochybné, zda žalovaní B-ovi měli úmysl zkracovací, neboť podle jasného ustanovení § 2 č. 3 odp. ř., jehož nutno v souzené věci užiti hledíc na blízký poměr žalovaných, jest takový úmysl předpokládati, dokud žalovaný nepodá přesný důkaz, že tu nebyl.

Čís. 16696.

Správnost důvodů, o něž se rozhodnutí správního úřadu opírá, nepodléhá přezkumu soudu, nýbrž rozhodujícím jest výrok rozhodnutí správního úřadu. Má-li rozhodnutí správního úřadu býti podkladem soudního rozhodnutí, musí výrok správního úřadu býti jasný a nesmí zavdati příčinu k pochybnostem o jeho výkladu.

Podle výroku správního úřadu, jímž nebyl zřetelně zrušen exekuční titul podle § 1 č. 13 ex. ř., nelze zrušiti exekuci podle § 39 č. 1 ex. ř.

(Rozh. ze dne 9. února 1938, R I 1471/37.)

Proti povinné společnosti s ručením omezeným v likvidaci, Z. pivovaru v D., byla vymáhající věřitelce městské obci D. podle výkazu nedoplatků městského úřadu v D. ze dne 18. ledna 1934 pravoplatně povolena a provedena soudní exekuce na svršky. Poté navrhla povinná společnost zrušení uvedené exekuce, ježto bylo v rozhodnutí okresního